

Az első bomba Bocsárlapujtón.

Mint lapunk más helyén részletesen beszámolunk, Bocsárlapujtón e hó 4-én hajnalban ismeretlen tettesek a községi főjegyző lakását robbanószerrel fel akarták robbantani.

Hogy nem sikerült, csodaszamba ment, az ablakok előtt felfuttatott rózsabokor visszalökte a robbanószeret.

Annál a megdöbbenésnél, amelyet a robbanás rémitő dörrenése a községben keltett, sokkal nagyobb az a döbbenet, amit maga a merénylet ténye minden e vidéki ember lelkében felidézett...

A hír érkezése utáni első percekben soknak szeme elé az 1918. évi állapotok kezdésmódja vetődött. Akkor is a féktelen gyűlölet és izgatás folyománya volt, hogy az elvakított bányamunkásság jó néhány tagja a bányákból elemelt robbanóanyagokkal és dinamitgöröngyökkel próbálta érveit elfogadhatóvá tenni.

Szomorú érvek voltak, amelyek nem egyszer nemis a célt érték el, mint inkább a dobót sebesítették meg. Az azonban bekövetkezett, hogy a bányászfalvak estői és különösen vasárnap éjszakai a folytonos dinamitdördülésektől visszhangzottak és a sötétség beálltával szinte lehetetlenné tették a közlekedést. Kihalltak az utcák és félve borzadtak össze a jóérzésű emberek egy-egy dörrenésre. Az esték és éjszakák hamar a szélsőségek kezébe adták az utcát és a községeket. Lejárt minden tekintély, elkergették az államhatalom képviselőjét a jegyzőt s nem sok idő kellett, hogy jöjjön a kommun.

Bocsárlapujtón vasárnap éjjel dörrent az első bomba. Ártatlan, kötelességét teljesítő községi tisztviselő és családja életének kioltására vagy megfélemlítésére volt szánva. Emberbőrbe bujt vadállatok gyilkolni akarása vagy titkos politikai konyhákön kotyvasztott rettenetes tervek egy láncszeme-ez, nem tudjuk. Egy bizonyos csak, hogy a bombát, az elsőt ebben a menetben eldobták. Hogy egy rózsakaró az Isten csodálatos védelme folytán nem engedte rendeltetési helyére jutni, az nem változtat a borzasztó tényen.

A rózsátó talán a szelid bánásmódot, az elnézést, a simogatva rendcsinálást jelképezi, amely a ki-robbanást valahogy ideiglenesen továbbtolhatja. Dehát nem mindenütt ültettek rózsátövet és nem mindenütt elég erős a felfutó ágazat. Avagy a merénylők fognak sokkal nagyobb, sokkal erősebbet készíteni majd, amelyik elhajtja, eltöri a rózsákból állított védőrácsot. A szeretet szava is csak ideiglenesen tudná talán a ki-robbanásokat eltolni? S ha látják az erőszak oldalán állók, hogy a ki-mélet védőrácsán is felakad a gyengébb, vagy rosszúlirányított erőszak, nem fognak habozni még erősebb módszerekhez fordulni.

Vannak akik egyéni bosszúnak, vannak akik politikai merényletnek tartják az eddig ki nem derített tettesek által elkövetett robbantást. Akár így, akár úgy van a dolog, egyformán elítélendő és megvetendő a cél is és eszköz is.

Eddig más országok politikai véres drámáit figyeltük sajnálkozó

és hálátelt szívvel, hogy nálunk az elvek és világnézetek harca Matuska féle örjögések kivételével, elvi viták, propaganda és hasonló eszközöknél maradt — és ime úgy látszik most már, hogy itt is talajt nyer ez a harcforma is.

Szomorú dicsőség, hogy a salgótarjáni bányamedence vezetési vezeti be újból a dinamitos érvek harcmódorát. Okulva a multakon csak az a felszólításunk, hogy ne engedjenek tovább rózsátó védelemre szorulni egy jegyzőt, de egy becsületes polgárt sem, hanem éber örökösökkel, erélyes kézzel vegyék

elejét a földalatti mozgalmak próbálkozásainak. Ha valakinek személyi differenciái vannak, intézze el a független bíróság előtt, ha pedig más politikai vagy világnézeti felfogás katonájának vallja magát, ám harcoljon nyílt sisakkal, emberi fegyverekkel.

A polgári társadalomhoz pedig csak annyi a szavunk, hogy ideje volna, ha a folytonos torzsalkodás és folytonos széthúzás helyett, összefogva gondoskodna saját jövőjéről, mert a figyelmeztetés már eldőrdült itt a közeliünkben!

Az Országos Társadalombiztosító Intézet szanálása.

Irta: Perlaki György az Országos Kézműves Testület igazgatója.

Kereskedői és ipari érdekképviselők nem tarthatnak üléseket anélkül, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézet kérdésével ne foglalkozzanak. Bármilyen szakkérdés van napirendre tűzve, a felszólalók önkéntelenül is ezt a kérdést teszik a tanácskozás tengelyévé. A kereskedői és ipari munkaadók e magatartását a munkavállalók, azaz a munkásság képviselői antiszociális magatartásának minősítik.

Tény, hogy ma minden kormányzatnak a szociális kérdések megoldására kell törekednie. A polgári elemek tisztában vannak azzal, hogy a polgári társadalmi rend csak úgy biztosítható, ha a szociálpolitikai kérdések megoldást nyernek. Nem tesznek tehát a szociális haladásnak szolgálatot azok, akik a szociálpolitika és így az Országos Társadalombiztosító ügyét, az OTI kérdést is pártpolitikai kérdéssé teszik. Pártpolitikai ígéretekkel szociálpolitikát csinálni nem lehet.

A szociálpolitika annyira összefügg a gazdasági politikával, hogy a kettő egymástól el nem választható. A szociálpolitikának mindig számolnia kell a gazdasági helyzettel, a gazdasági élet erejével. Mihelyt ezt a tényezőt számításon

kívül hagyják és tovább mennek a szociálpolitikai kérdések megoldásánál, mint azt a gazdasági élet ereje megengedi: a szociálpolitika csődöt mond. Mivelhogy a szociálpolitika pénzbe kerül, terheket jelent, amely terheket a gazdasági egységeknek kell biztosítani. A teherviselésnek pedig van határa. A legszebb cél érdekében sem szabad a teherviselőképesség határát átlépni, azaz a terheket viselő egyedet nagyobb teherrel sújtani, mint amintől elbírnak. Mert a nagyobb terhek a gazdasági egyedek összeroppanására vezethetnek, így folyvást növekedhetik azoknak a száma, akik a szociálpolitikai követelményekkel léphetnek föl és mind kisebb azoké, akik ezeket a terheket viselni kénytelenek. Ez a folyamat, magától értetődik, csődöt idéz elő a szociálpolitika terén. E csőd elkerülése érdekében, a legkomolyabban kell foglalkozni az OTI szanálásának kérdésével.

Az OTI szanálása nemcsak annyit jelent, hogy az intézmény pénzügyi egyensúlyát biztosítsuk, hanem ezzel kapcsolatban arra is kell törekednünk, hogy az intézménnyel járó terheket az ezeket viselő egyedek anyagi képességével arányba hozzuk. Nem érünk célt, ha az OTI-nál

„A MUNKA” TÁRCÁJA

A kurucz világ új csata- emlékei.

A diadalmas 1706 évi győrvári csata diadalmas emlékoszlopa.
Az eldöntetlenül maradt 1710 évi romhányi csata épülő nagyszabású emlékműve. Hova lett a Kassára és Nógrád Szécsénybe tervezett Rákóczi lovasszobrok összegyűjtött egymilliókettőszázezer arany koronája.

Irta: Markó Miklós.

Az amerikai Magyarság az 1918 összeomlás után valahányszor Szent István napján az ő hazában látogatást tett az őket minden éven 1931 évig fogadó lelkes Zseny Józsefnek az Országos Rákóczi Szövetség emlékü alapítójának sok bosszúságot okozott az a szomorú körülmény, hogy a vendégségbe hazajött amerikai véreink felhívására Csonka-magyarországon egyetlen Rákóczi csata-emléket sem tudott bemutatni mert a nagyfejedelem szobrai és csataemlék táblái mind megszállott területeken maradtak és ezeket úgy a csehek, mint a szerbek megsemmisítették.

Köztudomású, hogy a csehek, románok és szerbek régi Nagymagyarország elszakított területein több 60 különböző műemléket és szobrot pusztítottak el. Megsemmisült a fejedelem Zóbor városi életnagyságú szobra, valamint zólyomi vasutasok Rákóczi mellszobra. Elpusztították és megcsonkítottak. Az érsekújvári márvány dombormű emléket a zboroi borsi kastélyok valamint a felsővizközi sztrópkói és munkácsi emléktáblákat.

A fejedelem második hűséges Mikes Kelemenjét Zseny József élte végéig ez bántotta különösen, amíg a fővárosban Rákóczi fejedelem halálos katonai ellenfelének Savojai Eugén hercegnek, akivel majdnem 10 éves szabadságharc alatt csapatai annyi csatában és ütközetben állottak szemben a budai királyi várpalota várkertjében nagyszerű lovas szobor hirdeti Róna Józseftől az emléket, addig Rákóczinak a fővárosban szobor nincs csupán egy utcát neveztek el nevééről. Ez indította arra, hogy a fővárostól alig 62 kilométer távolságra 1928 és 29 őszén csataemlék ünnepeket rendezzen Nógrádromhányban az évszázados, állítólag a hagyomány szerint Rákóczi csuda nagy terebélyes mogyorófája alatt.

Zseny Józsefnek 1931 augusztus végén bekövetkezett halála előtt e sorok íróját kérte fel, hogy elmulása esetén vegye kezébe a romhányi csata felállításának nagymunkáját, amit csakis a hetedik nagyhatalom a saját agitálásával és egyes tehetősebb, Rákóczi szabadságharc főrangú fő és alvezérek leszármazóinak kegyes adományaival gondolt megvalósítani, minthogy országos gyűjtést a mostani nehéz gazdasági viszonyok miatt a mindenkor belügyminiszterek mostanában nem engedélyeznek.

Igy történhetett meg a már három év óta vajduló 1706 november 6 és 7-iki diadalmas Vasmezei győrvári csataemlék művének a leleplezése most augusztus hó 7-én. melynek első napjait Győrvár község közönsége és egyesek nagylelkű adományaiból főleg gróf Andrassy Géza volt huszárezredek közel ezer pengő adományaiból emelték. Az impozáns 6 méteres diadal oszlopon, melyen Istók Jánosnak báró András István a győztes csata vezérő kuruc altábornagyának bronz domborművét helyezték el és a világháboruban elesett győrvári honvédlőrsők emléktábláját is.

A győrvári kurucemlék még nem teljes ezidő szerint.

Az Andrassy grófi nemzetség részéről Sándor nagybirtokos a Magyar Automobil Klub elnökétől megrendelve készülőben van a torzó alakú emlékmű mely az egykori harcias szellemű Ferenc-rendi szerzetesnek báró Andrassy Miklós, aki a Rákóczi szabadságharcba Péter oroszár által küldött mohamedán és és tatárszoldos lovasság vezére volt Bercesényi Miklós gróf fővezér kinevezése folytán. A harmadik emlékmű báró Andrassy Pál a győztes győrvári csata gyalogság vezérének alakja lesz, melyet gróf Andrassy Mihály mérnök, gróf Károly Gyula miniszterelnök veje rendelt meg Istók János szobrásznál. Egy irrederenda célt szolgáló a cseh határ felé néző turulmadár Gömbös honvédelmi miniszter helyezett kiállításba. Ezeket a történelmi nevezetességek bronz díszeket az őz végén utólagosan egész csendben készülnek elhelyezni a győrvári diadalmas emlékoszlopon.

A másik feltámadó a romhányi nagyszabású a most épülő csataemlék alig 5 hónap alatti szorgos egyéni gyűjtések alapján jött létre miután sem a

csata ünnepeket rendező Országos Rákóczi Szövetségnek, sem Romhányi nagyközségnek erre a célra pénz alapja nem volt. E sorok írójának sikerült Nógrád vármegye agilis főispánját dr. Soldos Bélát megnyerni a kegyeltes tervnek. A főispánnak Nógrád és más vármegyék és egyes minisztériumok kisebb adományaiból, valamint e sorok írójának sikerült egy a Rákóczi szabadságharcban szerepelt történelmi nevezetességek főúri nemzetségi adományából 1500 pengőt utalványoztatni közvetlen a szoborbizottság részére, mely összegből megrendelhetők Rákóczi fejedelem impozáns méretű domborművét és báró Károlyi Sándorét, aki az eldöntetlenül maradt romhányi csatának vezérő kuruc tábornagya volt.

Ugyancsak ajándékozás útján a Rimamurányi vasmű r.-t. igazgatósága megöntette a 60x80 cm. nagy bronz emléktáblát, melyen a másfélórás tartó igen véres csatának rövid története van megörökítve Markó Árpád alezredes hadtörténelmi írótól, aki a bécsi titkos levéltárba szerzett okmányok alapján a tudományos akadémia által jutalmazott munkájában feldolgozta a romhányi csata vezéri jelentéseit és aktáit és új megvilágításba hozta Rákóczi fejedelem legutolsó nagycsatáját.

Ugyancsak Rimamurányi adománya ez elesett 81 lengyel és svéd szoldos katona emléktáblája, melyik egyik oldalán a lengyel köztársaság a másik oldalon a svég királyság hiteles országimereit mutatja be. A közel 7 méter magas guta alakú színes romhányi szikla trachit faragott kockakövekből álló impozáns méretű csataemlékművet a balassagyar-

létszámapasztással, támogatásra szoruló támogatásának csökkentésével óhajtjuk a kérdést rendezni. Sokkal nagyobbak a bajok, tehát mélyebbre kell a kérdés rendezésénél nyúlni, hogy végre a polgári társadalmunkban, a kérdést illetően, nyugalom teremtünk.

Vizsgálat tárgyává kell tenni az egész adminisztrációt, megfontolás tárgyává tenni azt, hogy a munkaadók által kért bélyegrendszer keresztülvihető-e, hogy hogy vált ez be külföldön és mennyire csökkentenének ennek a rendszernek a bevezetése az adminisztrációs kiadásokat. A hátrálékokat is revízió alá kell venni. Teljesen fölösleges, hogy a hátrálékok vezettessenek olyanoknál, akiknek úgy sem lehet az összeget behajtani. Viszont másoknál méltányos kíméleti idő engedélyezése tenné azt, hogy az illető gazdasági erejének megjavulása után elég legyen kötelességének.

Az állandóan fenyegető OTI-hátrálékok, késedelmi kamatok és fölmerült büntetéspénzek, gyakran teljesen megakadályozzák azt, hogy az illető hátrálékos új életet kezdjen, új egzisztenciát teremthessen magának. Már pedig az OTI-nak sem lehet érdeke az, hogy ezt a politikát folytassa, hisz az élet azt mutatja, hogy megfelelő kíméleti idő után sokan új erőre kapnak és újból fizetőképessé válnak.

A kereskedelmi életben igen gyakran találkozunk azzal a helyes gondolatokkal, hogy az adóst a hitelező nem zaklatja, kíméleti időt biztosít neki, csak azért, hogy az illetőt a maga részére megtartsa és behajthatatlannak látszó követelését későbbi időben az adós megérősödése után érvényesítse. A magánéletben ez a gyakorlat bevált, amit számos példával igazolhatunk: miért nem vihető ez az elv keresztül a közéletben is.

Kereskedői gondossággal kell megfontolás tárgyává tenni azt, hogy az OTI jelenlegi kamatpolitikája fentartható-e, vagy sem. Általában véve az OTI-nál a bürokratikus felfogás helyett a kereskedői gondolatnak kell érvényesülnie. Nem szabad mindent a paragrafusok holt betűi szerint intézni, szabad utat kell engedni annak, hogy a felmerült kérdéseket minden egyes munkaadónál és munkavállalónál az élet követelményeinek megfelelőleg intézzenek el. Amikor a kereskedői és ipari munkaadók ezt követelik, nem antiszociális politikát követnek, hanem ellenkezőleg, az intézményben rejlő szociális gondolatnak érvényesítését akarják a jövőre biztosítani és a nehéz időkön átmenteni.

Ne csináljunk tehát ebből a kéri-

matí állam építészeti hivatal tervezte. Az emlékműre közel három vaggon frissen fejtett kőanyagot használtak fel a nagybárra sikterületű csatátér megjelöléséhez. Az emlékművet vasláncok fogják körülövezni. Az emlékmű helye katonai szakértő közbenjöttével lett megalapítva a balassagyarmati és berlini autómű utnak 18 kilométeres fehérvó oszlopánál, mely a csatátér közélsőközepén, szemben van az ugynevezett Vérhalom dombbal, melyet 2 éve az ott táborozó őzdi vasgyári cserkészcsapat nagy kereszttel jelölt meg. Sajnos a 220 évig teljesen jeltelenül állott véres romhányi csatátérén még egy korhadó fakeresztet sem lehetett találni a nagyszámú tömeg sírokon. A gulya alaku közepén 5 méter széles emlékmű a tetején hatalmas 2 és fél méter széles bronz dísz lesz. A balassagyarmati cseh határ felé néző és felrepülni akaró Turulmadár lesz elhelyezve, amely egy vipera kígyóval viaskodik. A hazafias, mindenféle képen példaadó áldozatkészséggel létesült emlékmű bronz díszait Istók János szobrászművész önköltségen mintázta és öntette bronzba az irredenta Turulmadárral együtt.

A csataemlékmű területét, mintegy 500 négyszögletig egy 30 holdas cukorrépa ültetvényből hasította ki Laszkáry Gyula romhányi nagybirtokos a Johanita rend lovagja díjtalanul ajánlotta fel a nógádi főispánnak. Az összes bronztalálak már készen vannak a többi díszek most készülnek és előreláthatólag szeptember 25-én vasárnap fogják egy bensőséges nagyszabású Rákóczi ünnep keretében leleplezni.

A romhányi csatában maga is részt vett a nagy fejedelem, akinek kedvenc ellenzéki szellemű vármegyeje volt Nógád s ott heteket időzött az 1705 évi szécsényi szeptemberi országgyűlésen.

Folyt. köv.

désből ellentétet a munkaadó és munkavállaló között. Ne vigyük ezt a kérdést a pártpolitika terére, hanem tartsuk meg azon a szociálpolitikai téren, amelyen maradnia kell! Mert csak így biztosítható az, hogy az intézet egészségesebb alapokra fektetve, a jövőben jobban oldja meg a rábizott szociálpolitika feladatokat, mintahogy ez eddig történt.

Merénylet a bocsárlapujtói jegyző ellen.

F. hó 4-én hajnalban háromnegyed két órakor ismeretlen tettesek dinamit vagy paxitból készített bombát dobáltak Kovalcsik József bocsárlapujtói főjegyző lakásának ablakába. A robbanószert eredetileg az ebédő ablakán akarták bedobni, amely az országútra nyílik, azonban különös szerencsének ezen ablak előtt rózsza van ültetve, amelynek erős karói a robbanószert visszadobták. Így a robbanószert az épület falától mintegy kétfő méterre robbant fel. A robbanás ereje az összes ablakokat bezúzta, több butorban is kárt tett, az épület tetejét pedig megemelte. A lakásban a főjegyző és felesége tartózkodott. Szerencsére egyikük sem volt az ebédőben, hanem a főjegyző a hálószobában aludt, felesége pedig a mellette lévő szobában tartózkodott. A nagy légnyomás mindkettőjüket földre sújtotta, de szerencsére sebesülés nem történt. A nagy robbanásra felriadt az alvó falu s a lakosság percek alatt a helyszínére futott. Bali József adóügyi jegyző vezetésével, azonban a tettesek vagy tettes akkorra elmenekült. A falu és környéke felzaklatott méhrájként tárgyalja az eseményt, de okát adni az embertelen merényletnek senki sem tudja. A csendőrség teljes erővel felvette a nyomozást, de a mai napig a tettesek kiderítése nem sikerült.

Reméljük, hogy rövid idő alatt bírái elé lesz állítva a vakmerő merénylet tettese.

Kovalcsik József kérdésünkre kijelentette, hogy nem is sejtí a tettes kilétét, csak annyit gyanít, hogy nem falubeli ember lehetett, mert a merénylet köztudomásra jutása után testületileg volt részvétét és együttérzését kifejezni úgy a gazda, mint bányászlakosság.

Hírek és különfélek

Eljegyzés. F. hó 4-én Wolf Terike urleányt eljegyezte Lengyel Zoltán okl. mérnök.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem elhunyt alkalmából részvételükkel fájdalommat enyhíteni szívesek voltak fogadják érte hálás köszönetemet.

özv. Zomor Jenőné.

Felhívás. Frontharcos Bajtársak! A frontharcos bajtársi ruha megrendelésének megkönnyítésére f. hó 14-én (szerdán) d. e. 11 órakor a Nemzeti Szálloda éttermében az Országos Ruházati Intézet főszabásza jelenik meg, aki levante és cserkész egyenruhák jó és tartós, előírással elkészítését is vállalja kedvező fizetési feltételek mellett.

Bajtársi üdvözléssel:
Frontharcos szervezőtisz.

Fehér Artur salgótarjáni előadóestje elé a közönség érdeklődése napról-napra fokozódik. A társadalom legszélesebb rétege élénken érdeklődik az estély iránt, melynek vonzóereje, a Mester rendkívüli egyéniségén, páratlan előadóművészetén kívül, gazdagodó összeválogatott, irodalmi értékű műsora. Ezt a műsort viszi most ősszel magával külföldi turnéjára: Jugoszláviába, Svajcába, Hollandiába, ahova előnyös szerződése hívja a művészt. Salgótarjáni előadását nógádi Pap Dezső közszertetben álló költő-ügyvédünk irodalmi vonatkozású beszéde vezeti be. Az előadás hallgatóinak felejtethetetlen, ritka irodalmi élményben lesz részük.

Filigrán gyors érkezik városunkba Budapestről f. hó 18-án, vagy 25-én. A tréfas „rokonok réme” elnevezésű látvány nem a rokonoktól származik, mert csaknem közébhajra a város polgármesterének vezetésével összeült bizottság újabb gyors érkezése, de egyuttal indítása iránt is tett javaslatot az Ibusznak. Jövő számunkban a pontos és részletes programot közölni fogjuk.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel értesitem az iskolásgyermekek szülőit, hogy az iskola idényre üzlétemet frissen felszereltem és nagy választékot tartok:

gimnazista, polgárista és elemista bőr és vászon táskákból ugyazintén hátizsákokból és kézi kasszettekkel. — Nagy választékban vannak intézeti fehér pickék, flaneltakarók és vattás paplanok.

Polgárista leány egyenruhák, gimnazista bársony sapkák, Bocskay leány és előírással polgárista flin sapkák, tornanadrágok és tornacipők gyári lerakata. — Zsebkendők, harisnyák, ruhazsámok és betűk állandóan kaphatók.

**Az igazolványos tisztviselőknél
5%-os készpénz engedmény!**

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Szabott árak:

Mint ezen cikkeken egyedül álló keresztyén kereskedő szíves pártfogást kér

vitéz DONÁSZY GYÖZÖ

Magyar Divatruház. — Salgótarján.

Negyedszázados szolgálati jubileum.

A legszűkebb körben tervezett baráti összejövetel nagy és bensőséges ünnepet varázsolt a salgótarjáni állomásfőnökök Szántay Istvánnak tiszteletére.

A mai nehéz időkre való tekintettel még a baráti összejöveteltől is idegenkedett Szántay István, akinek a közérdekében kifejtett értékes munkálkodását, továbbá melegen érző hivatalfőnöki ténykedését részesítette elismerésben az a sok jóbarát, tisztelő, beosztott, akik f. hó 3-án ese fél 9 órakor a Máv. Segéd-tiszt Körben összegyűltek. A virágok alatt roskadozó asztalok mellett 125 személy foglalt helyet, a főhelyen Szántay István feleségével. Sokan az udvarra és a szomszédos helységekre szorultak. Ott láttuk városunk vezető egyéniségeit, a közeli állomások főnökeit az osztrák határ közelében (innen 350 km.) lakó Pentka József állomásfőnököt, sok segéd és altisztet.

Az egyszerű vacsora elfogyasztása után Mihalik János Máv. intéző, h. főnök köszöntötte a kártársak nevében, egy emléktárgyat nyújtva át az ünnepeltnek. — Dr. Förster Kálmán polgármester a közönség és jóbarátok nevében üdvözölte, majd egy gitárt nyújtott át szalagon kihimzett helyi vonatkozású képekkel és aláírásokkal. — Dietl Lipót segédtestát a vasutasság életéből vett szép hasonlatokkal telt nagy beszédben üdvözölte a jubilánst, majd Czibula Aladár altiszt a vonatkísérők nevében, Gajnok Gyula a főter, P. Vilmos az északi plebánia, Nagy Gyula a Segédtestát Kör nevében szívből-levebb gondolatokkal telt beszédben. — Vitéz Bodor alezredes a háboruban teljesített emberfeletti vasutas szolgálatról beszélt, kívánva, hogy mielőbb szállítsa a régi magyar határokhoz a magyar katona testvér. — Bekényi Rezső somoskőújfalui állomásfőnök bevezető szavai után Láng Máv. tiszt olvasott fel szellemes és mély értelmű humoros strófákat; dr. Csengődy Lajos ev. lelkész a nagy lelki felkészültséget köszöntötte a jubiláló és a közérdekében lankadatlanul dolgozó főnökben, Szabó Dezső ref. lelkész Szántay István feleségét és gyermekeit köszöntötte, Traut Péter esp. plebános az egész vasutasságot, élükön Szántayval, akinek lelkiülete, felkészültsége rányomta bélyegét a tarjáni vasuti személyzetre, az ide menekült magyarokra mondott szellemes felköszöntőt. — Kraft Aladár a Move Lővészegylet és volt baglyasi „Csirke” község nevében; dr. Jánossy Ödön rendőrkapitány a minden szociális és kulturális munkában nélkülözhetetlen, kezdeményező, agilis polgárt, Szenté László korm. tanácsos a kiváló vasutast; Herczog Mór az OMKE elnöke a kereskedők barátját; ifj. Timaróczy Sándor az értékes városatyai munkásságot ünnepli és köszönti Szántayban. — Brózik Andor a nyugdíjas vasutasok nevében fejezi ki jókívánatait. — Singer Gyula mint újságíró köszönti.

Azelhangzott felszólalások változatosága, a mindenik felszólalásból kiérző irredentizmus, a magyar vasutasság nagybecsűsége, az önzetlen munka iránti elismerés, a főnök iránti tisztelet, kollegiális szeretet csendültek ki mindegyik felszólalónak szavaiból. Keresetlen szavak, a szívnek őszinte érzelmei nyilvánultak meg ezen

jubileumon., melyet a szeretet és tisztelt hozott össze. Ezek jelentek volna meg ezen ünnepen, ha nem a legszűkebb térre szorítják a kártársak ezt a szolgálati jubileumot. — A felköszöntések közben érkeztek a terembe a vasuti tiszték feleségei, akik szép csokorral kedveskedtek az állomásfőnököknek. — A sok felszólalásra az ünnepelt Szántay István, lapunk felelős szerkesztője egyszerre válaszolt: A polgármester, a papság, jóbarátok, kártársak meleg és elismerő szavaira könnyekig meghatva, alig talál köszönő szavakat. Beszédének bevezetésében megemlékezik a napokban elhunyt Zomor Jenő segédtestát, akinek emlékét felállással tisztelték meg a jelenlevők. — A vasutas testvérek előtt a 25 év nyitott könyv, hivatalos és magán vonatkozásokban is a paragrafusok közé vitte mindig szívét. A mai jubiláris ünneplés — úgy érzi — hogy az össz magyar vasutasságnak szólt. Lelkiszemei előtt elvonulnak a nagy idők, amikor a teli éjszakában csillogó utolsó bakterház lakója is nehéz felelősségteljes munkát végzett. A felesége és gyermekeiről történt kedves megemlékezés is szívébe nyilallott. Külön megköszöni ezeket a szavakat. A szeretetnek, megfizetésnek ilyen nagy megnyilatkozására nem számított, nem is mert erre gondolni. Ez a felejtethetetlen alkalom megerősíti abban az elhatározásban, hogy továbbra is fokozott ambícióval dolgozzék az eddigi irányban. Munkájában hűséges segítőtársakra talált. A szeretet és tisztelet minden szavát azok részére származtatja vissza, akiknek nemcsak lelkiülete megértette az ő munkáját. Isten áldását kéri a magyar társadalomra és kívánja, hogy a magyar vasutak a régi magyar, határállomásokra szállítsák mielőbb a magyar katonákat, hogy ott újabb 1000 évig álljanak őrt. — A jelenlevők hosszasan ünnepelték a jubiláns főnököt és feleségét, akiket ez alkalomból külön is sokan kerestek fel jókívánataikkal s ezekhez csatlakozik lapunk is olvasótáborával egyetemben.

Hirtelen halál. Kamhall Gyula 42 éves napszámos salgótarjáni lakos Zagyvapállván többedmagával szívet szenvedett. Amidőn egy nagyobb rakás szívet vállairól levett, remegni kezdett s néhány másodperc alatt meghalt. Szájában nagymennyiségű bagót találtak s nem lehetetlen, hogy nikotin mérgezés okozta halálát.

Tűzoltóink a szécsényi vármegyei tűzoltóversenyen. Szeptember hó 18-án újabb erőpróba indul a salgótarjáni tűzoltóság. A vármegyei tűzoltóversenyen Balassagyarmattal kell megküzdenie a vándorserlegért, amelynek az alapítástól kezdve — védője. Reméljük a győri siker után, hogy a mindenkori tapasztalt lelkiismeretes munka és uttal is megtermi gyümölcsét és a salgótarjáni tűzoltóság jó hírneve most is megőrizve retlenségét. A „Mavart” helyi vezetősége kb. 20 kiséző részére az autóbuzson helyet biztosított oda-vissza 4 P. viteldij mellett. Bizonyára nagyobb azoknak a száma, akik derék tűzoltóinkat a győzelem reményében szívesen elkísérik, így sietni kell a jegyváltással, amit a „Mavart” garázsban és a Csirbesz vendéglőben, a parancsnokságon lehet elintézni.

Beretváspasztila a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

Zászlóaljunk népnünpélya.

Szeptember hó 4-én vasárnap délután és este valóságos népvándorlás indult meg a városból, a kaszárnya mellett elterülő zöld mezők és hegyek felé. Ez a hatalmas érdeklődés mutatta, hogy Salgótarján apraja és nagyja társadalmi állás és felekezeti különbség nélkül mennyire szívére ölelte a mi zászlóaljunkat. De volt is ott látnivaló! Valóságos farsangi színek és gondtalanság, jókedv, hangulat jellemezte a tréfás, vidám legénységi versenyeket. Barthos Tamás vendégfőrs jó bora és sőre szintén hozzájárult a rózsaszínű atmoszférához. De amilyen kedélyesek voltak a változatos, összeválogatott sok kacajt kiváltó tréfás versenyek, olyan komoly és könnyfakasztó volt az esti tábori regélés. Régi dicsőségről, szebb magyar jövődőről zúgott a regösök éneke, bugták a kürtök, sirt a tárogató, mesélt egy vitéz... A szeptemberi holdtalan eget szízsínűre festették a rakéták színpompái, a trombita támadásra lázított, gránát robbant, rohamisakos katonák szuronysegezve rohantak a villanásoknál, a tábori tűzben ropogott a hasáb s körülötte a megvilágított katonák, civilek áhítatos csodára váró serege, színes, felejthetetlen kép. Feszty Árpád körképén láttam ilyent. Tábori tűz után az élő vitézek, a halott hősök emlékeinek áldoztak s az áldozatkész bányai zenekar lelkesítő hangjai mellett elzarándokoltak a Fő-téri honvédszoborhoz s a 25-ös em-

lákmuhoz. Szép és a nap jelentőségéhez, Báthori Istvánhoz, akinek nagy nevét viseli a zászlóalj — méltó gondolat volt! Báthori nevét lángbetűk írták bele a korán sötétedő őszi estébe örök tábori éjszákban hirdesse a hajnal — a magyar feltámadást! A zászlóalj parancsnokságának, legénységének Salgótarján köszöni ezt a szép, hittől és erőből duzzadó, felejthetetlen estét.

Virágosítás városunkban. Mintha az idők mostohaasága a virágokat keltette volna életre, hogy a szemeken keresztül lopjanak örömet a lelkekbe, feledtetsek legalább ideig-óráig a sok bajt, melyek reánk szakadtak egy igazságtalan békének és a pénzhatalmasságok, kartellek lelketlen kapzsiságának következményeiként. Tudjuk jól, hogy a nemzetmentés munkája sok felé ágazó és ilyen szemüvegen keresztül vizsgáljuk a társadalom különféle tevékenységét is. — A város virágosítása akkor lendült fel, amikor az új városrész rendezésével kapcsolatban a város vezetősége földművelési létesített virágosítás céljaira. A sok bizalmatlankodó ma már meggyőződhet arról, hogy a fizikai munkától eldurvultnak vélt munkás, a virágokat tépdés iskolás gyermek, a fizetési kötelezettségek alatt roskadozó háztulajdonos stb. mindegyike meleg szeretettel és odaadással díszíti háza, portája táját virágokkal. Sokszor rongyosan, talán éhesen gyomlálgatja, öntözgeti kedves virágait a fáradt felnőtt, vagy gyermek. Városi, tehát közérdekű szempontból ezeket a törekvéseket méltányolni, honorálni, elősegíteni kötelesség. A polgármester által tavaly és az idén kibocsátott megleghangú felhívás, a megválasztott ucca-felügyelők szeretetteljes érdeklődése és a lakosság virág szeretele megfogták az eredményt. A városunkat látogató idegenek, különösen a filléres gyors közönsége elradadtatással beszélt a sok virágról és a közéjük beillesztett gyermekjátékokról. — A virágosítás lelkes felkarolójának dr. Förster Kálmán polgármesternek vezetésével ezidén is (5-én d. u.) bejárták az uccák szerint megválasztott hölgyek és urak a várost, hogy helyszínen győződjének meg a végzett munkáról. Kevés hely volt az, ahol sok kívánni valót állapíthatott meg a bizottság. Az elragadtatás hangja nem egyszer tört fel a melegsívű hölgyek ajkáról, akik néhány virágosítónak külön is köszönetet mondtak, néhánynak pedig praktikus jutalmat is javasoltak. — A virágosítás általánossága és egységessége minden erőszakos beavatkozás nélkül rövid idő alatt megszűnt, ha nem is anyagi, de ennél értékesebb lelki örömök fokozására, a városunkról a multban alkotott nem elismerő vélemények teljes megváltoztatására. Köszönet és hála ezért mindazoknak, akiknek ebben bármilyen kis részük is van!

A régi világhírű magyar gyárimány a
Tiszaújlaki bajuszpedró
mindenütt kapható.

Az Iparos Ifjúság estélye. F. hó 4-én tartotta az Ipartestületben a helybeli iparos ifjúság műsorral egybekötött táncestélyét. Dacára, hogy nemes célból volt hirdetve az est, a nyomorgó iparosok felségélyezésére, mégis az előadás megkezdésekor alig a fele telt meg a teremnek. Lehet, hogy ez a gazdasági nehézségekből adódott, de még így sem magyarázható meg teljesen. Pedig azok a törekvő iparosifjak minden támogatást megérdemelték volna. Határozottan jól produkáltak és szinte színészi vénát áruzt el néhány szereplő. A két egy felvonásos bohózat (A sarkutazó és Rebeka néni) tele humoros helyzetekkel és fordulatokkal minduntalan kiváltotta a közönség elismerését. Regényi János konferansz, Balázs Miklós mindkét darab elsőrangú szereplője volt, amihez a kedves hölgy-szereplők élőkön Cserni István adta a kitűnő háttérrel. Minden igyekezet megvolt a többi szereplőben is akiket itt felsorolunk: Bulyovszky Dezső, Gyetvay Béla, Danis János, Bulyovszky Mária, Schidelszky István, Tóth Juci, Tóth József, Makray Gizsi, Cserni Ica, Deák Erzsébet, Palatecki József, Percel Juci. A női szereplőket játszó ifjak minden mozdulata hangos kacagást váltott ki a hall-

gatóságból. A műsort kellemesen élénkítette Kríff József a nála megszokott rutinnal előadott gitáros kuplékkal. Előadás után a reggeli órákig tánc következett.

Városi közgyűlés volt f. hó 9-én d. u. 3 órakor. A költségvetés vitája miatt hosszúra nyúlt közgyűlés összes pontjait levette napirendről s a költségvetésnek bizottsági kivizsgálása után néhány napon belül fogja tárgyalni a levett tárgyszorozati pontokat. A képviselőtestület aprólékosságig menő lelkiismeretes munkája elismerést érdemel. Egy teljesen kifosztott adózó társadalom jalkiáltása nyilvánult meg ezen közgyűlésen, melynek tagjait a város közönségének bizalma küldötte oda, ahol a pénzügyi kormányzat rideg rendelkezései és a közteher alatt roskadozó nép érdekeinek védelmében kell nehéz egyensúlyozó munkát végezni. Hálátlan, de nemes munka ez, melynek hűségese elvégzése elsőrendű honpolgári kötelesség.

Csodálatos gyógyulás. Lipták András 100%-os hadirokkant, akinek végtagjai megmerevedtek és másfél év óta beszéd-képessége is elveszett, súlyos állapotban került helekkel ezeltől Budapestre az ideggyógyászati, innen a gégészeti osztályra, ahol megoperálták. Az operáció után midőn az orvosprofesszor azt kérdezte tőle, hogy hívják, kékded nézett a professzorra, akinek biztatására megpróbálta nevét kimondani, ami sikerült is. A beteg sirva fakadt és a műtő terem előtt várakozók csodálkoztak és könnyező sorfala között hagyta el a termet, majd később a kórházat, hogy visszatérve ide, lássa örömet feleségének, bajtársainak és mindazoknak, akik iránta szánalommal viseltettek.

Egy külön álló ház, üzlethelyiséggel a Fő-utára, pékkemencével és raktárral Somoskőújlaluban örökáron eladó, vagy június 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Halálos baleset. Mult hó 31-én reggel Harazin György, 56 éves, vizslási lakos bányászra a kazárvölgyi 11-es számú tárobán a palakövezet rászakadt. Harazin már halott volt, mikor kimentették. A baleset ügyében nyomozás indult.

A Salgótarjáni Ipartestület f. hó 8-án tartott taggyűlésén foglalkozott a Budapest f. évi szeptember 12-én tartandó Országos Tiltakozó Naggyűléssel kapcsolatosan, a salgótarjáni kisiparosság teendőivel. Ifj. Timaróczy Sándor ipt. elnök megnyitó beszéde után Zdravics Béla alelnök ismertette a Kőszegen megtartott Országos Iparos kongresszusnak határozatát, mely szerint az eddigi hiábavaló kérelmek eredménytelensége folytán, egy 21 tagú bizottságot küldött ki a Budapesti megartandó demonstratív jellegű naggyűlés megrendezésére, ahol a kisiparosság jogos kívánságai pontokba foglalva, kiáltó szóként adatának tudtára az illetékes tényezőknek, hogy a kisiparosság nem bírja tovább a mai súlyos helyzetet. A naggyűlés fontosságának hatékonyabb és eredményesebb megnyilvánulása végett, az egész országban egyöntetűen a kisiparosság a naggyűlés napját megelőzően, alkalmazottait az Országos Társadalombiztosító Intézetből ki és a naggyűlés után bejelenteni tartozott volna a közszegi kongresszus értelmében.

A naggyűlést megelőzően azonban a Kereskedelemügyi miniszter, az érdekelt belügyi és igazságügyminisztériumok képviselőinek jelenlétében megbeszélést folytatott a 21-es bizottság tagjaival, ahol a kereskedelemügyi miniszter a kézműves iparosság irányában érzett legmesszebbmenő készségről és jóindulatáról tett tanúságot és megígérte, hogy a kézműves kisiparosság jogos kívánságai a lehetőség határain belül, a legrövidebb idő alatt kielégítést nyernek. A 21-es bizottság a miniszter kijelentései folytán elhatározta, hogy a f. hó 12-ére kitűzött naggyűlést elhalasztja, mert a miniszter elnöklésével megtartott értekezleten elhangzott kijelentések nemcsak biztatók, de valóban értékes eredményekre is kilátás nyújtók, amelyeknek elébevégni sem ildomosnak, sem célszerűnek nem látszik. Egyenlőre tehát a demonstrációs naggyűlés elmarad és csak a további fejlemények után lesz elhatározva, hogy meglesz-e tartva és hogy mikor.

Hová megy a filléres gyors?

Mikor jön Salgótarjánba a filléres gyors? Mult számunkban föltettük olvasóinknak a kérdést, hogy maguk határozzák meg, hová menjen a filléres gyors. A zavazócédulákon és ívken beadott szavazatokat összeszámálva azt az eredményt közölhetjük olvasóinkkal, hogy a legtöbb szavazat Budapestre esett, a következő Debrecen, Szeged és Balaton. A sort egy szavazattal Sátorajaujhely zárja be. A kérdések a képviselőtestület állandó választmánya is értekezleti tárgy formájában foglalkozott és erre az álláspontra helyezkedett. Így előreláthatólag október hó 2-ára, amikor is Budapest az élő hősök napja és országos front-harcos értekezlet lesz, a helybeli állomásműködés kérti fogja Budapestre a filléres gyorsot. Erről jövő számunkban részletes beszámolót adunk. Ugyanezen értekezlet hosszas vita után dr. Förster Kálmán polgármester indítványára elhatározta, hogy az Ibusztól f. hó 18-ára, vasárnapra Budapestre Salgótarjánba és vissza filléres gyorsvonalat fog kérni. Ennek programtengelyéül a Salgó-Somos-vízválasztói kirándulások szerepelnek. A vonatok adatait lapunk következő számában részletesen közölni fogjuk.

Halálos szerencsétlenség.

A Salgótarjáni Kb. r.-t. szanasi bányájában tegnap délelőtt Vezovicsch Ferenc 55 éves akaszt a bánya szivattyúháza mellett eddig ismeretlen okokból felrobbant dinamit darabokra tépte. A bányakapitányság a helyszíni szemlét még aznap megejtette. A szerencsétlenség oka egyelőre tisztázatlan.

Kereskedők-Iparosok gyűlése.

Folyó hó 6-án tartották meg a balassagyarmati és Szécsény kerületi kereskedők egyesületei és ipartestületei a balassagyarmati Kaszinó nagytermében tiltakozó naggyűlésüket. A gyűlésen megjelent Fábán Béla országgyűlési képviselő. A gyűlés tartama alatt az összes üzletek és műhelyek zárva voltak. A hatalmas nagytermet zsúfolásig megtöltötte a hallgatóság, ahol a város minden társadalmi rétege képviselve volt. A város részéről megjelent Horváth Sándor polgármester és az összes hivatalok vezetői. Salgó Gábor elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy ezt a gyűlést nem tüntetésnek szánták, hanem ezzel fel akarják hívni a kormány figyelmét, hogy az iparosság és a kereskedő társadalom végpusztulás napjait éli. Foglalkozott a látszatadó kérdéssel, majd a határozati javaslat felolvasása után, amelyhez több hozzászólás volt, emelkedett szólásra Fábán Béla orsz. gyűlési képviselő, aki több, mint egy óra beszédben foglalkozott az általános gazdasági helyzettel. Beszédében rámutatott arra, hogy a látszatadó rendeletet a kormány még ma sem vonta vissza és sürgeti annak rendeleti uton való tényleges visszavonását. Foglalkozott az OTI, MABÍ és az általános gazdasági sérelmekkel és gyökeres gazdasági rendszer változást sürget. Említette, hogy Magyarországnak nincsen egyetlen egy európai állammal komoly kereskedelmi szerződése, mert amit idáig kötöttünk, azt nem tartották be. Vitéz Gyarmaty Mihály iparkamarai tag, Himler Géza Omke elnöke és több felszólalás után a naggyűlés véget ért.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Szerkesztői üzenetek.

Egy régi előfizetőnknek, Gyöngyös. Köszönjük szíves invitálását a szőlőfürtös mosolygó Gyöngyösre. A magunk részéről szívesen mennénk egy kis benyakalásra bort kóstolni. De hát a jó tarjának úgy elszoktak az ivástól, hogy inkább Debrecenbe, Szegedre, Budapestre s a Balatonra kíváncsoznak! Mindamellott nem lehetetlen, hogy egyszer mégis csak átruccanunk a Kékesen túlrá is és akkor majd személyesen köszönjük meg a kedves écsát, no meg azt a sok előfizető gyűjtését, akiket „A Munka” barátja toboroz részünkre a mai naptól kezdve. Üdvözlét a régi hazából.

A salgótarjáni tűzoltóság kalandjai Győr sz. (szabad) kir.

(kiruccanások) városában.

Krónikás rigmusai.

III. ének.

Igy szegény Gandhi bá't szépen meg-
magunkat ő véle biztonságba tettük,
elbujtunk mindnyájan guszta vendéglőnkbe
ettünk, ittunk annyit, mennyi fért ben-
s-hogy rémes meleg volt, gondoltunk
megnézzük közről a Rába folyamot.
El is indultunk hát s ahogy odaértünk
egy csuda látványban vala épen részünk,
mert uszóverseny volt s épen hölgyek
szemeink koppantak, nyakjaink meg

Olyan melege lett Cifra s Marinkának,
hogy ruhástul mentek neki a Rábának
és a hölgyek után oly tempóval usztak,
hogy a parton állók majd a vízbe csusztak

Erre a sikerre Czirbesz a parancsnok
ki is adta menten a napi parancsot:
mindnyájan a vízbe, mentsük a ment-

Kettőre nem bizzuk azt a sok csinos nőt.
Mint mikor a sáskák nagy csoportba
ugy gyürkőztünk neki mind a gyors

csodálatos ebben, nem is gondolatok,
olyan is uszott itt, ki vizet soh'sem látott
Mégis versenyt nyertünk, nem érmet
vaj kibökhetem-e, egy-egy női kegyet.

Büszkeséggel hordtuk kabát gombjainkba
s evezni indultunk azon minutumba.
Mert ha ezt is nyerjük, nagy öröme
s mind itt maradhatunk Győrben vicis-

Tóth Zoltán, a Takács, Bozó, Bayer, Cifra,
Ipacs, Meliherscsik, Pindroch, a Marinka,
Drevenka, Tóth, Grenyó, Rusznyák, a
ugy-e pompás csapat, lesz tán a harmadik?

Igy izgultunk ottan, Tóth Gyula, intéző,
Hettich, Sztár, Duda s a többi kísérő.
Mert indult a verseny bős, erős iramban
csónák alig látszott tájékozó habokban
s bárhogyan erősít Tarján derék népe
sehogysem sikerül felszökni az élre.
Es ekkor valaki újabb biztatásnak
gyomorerosítót ígért a Cifrának.
Ez kellett csak neki, fogta a bicikliját
uszva átfurta ellenfél csónakját.
Sülyedt a sok csónak s csak azt vettük
hogy mégis csapatunk szökött fel az élre.
Cifra egy eset volt, meg is éljenzték
én láttam e csatlát — meg is érdemelték.
(Folyt. köv.)

Gyermekmentés. Szakorvosaink megállapítása szerint évről-évre ezekkel szaporodik azoknak a gyenge, vézna, nagyfokban vérszegény gyermekeknek a száma, akiknek a tudóbajra való hajlamossága csakis a rendszeres orvosi felügyelet alatt végzett megvédési kezelés, okszerű szabaddégi oktatás segítségével szüntethető meg. Alig van ma nagyobb család, ahol ne kellene a szülőknek egy-egy ilyen gyermek megmentésének a kérdésével foglalkozni. Eppen ezért igen nagy a jelentősége annak az intézménynek, amelyet ezeknek a gyermekeknek az érdekében most már harmadik éve tart fenn Szentgotthárdon a Magyar Iskola-Szanatórium Egyesület. A Szentgotthárdi iskolaszánatórium a korszerű orvosi és tanulmányi szempontokban minden tekintetben megfelelően a felkeltő cél szolgálja. A minden kényelemmel, központi fűtéssel, melegvíz szolgáltatással, villanyvilágítással, hideg és meleg fürdővel, vizgyógyintézzel, 4 és 1/2 kataszteri holdas parkkal, saját fenyvesszel rendelkező intézet két állandó intézeti orvosa és 4 ápolója ügyel arra, hogy a gyermekek minél hamarabb meggyógyuljanak, megerősödjének és meggyógyuljanak. Hozzájárul ehhez az intézet által nyújtott napi hatszori bőséges és kiadós étkezés. Az egészségügyi munkához szervesen hozzákapszolódik a 6—18 évig terjedő korú fiú- és leánygyermekek elem, polgári és középiskolai tanulmányokra való oktatás is. Azok a gyermekek akik innen néhány hónap múlva, a félév, vagy a tanév elteltével visszatérnek régi intézetükbe, az iskolaszánatórium 8 tagú tanfelügyelőtől az otthoni tanácsnok alapján kapnak oktatást, hogy odahaza a zavartalanul folytathassák tanulmányaikat; azok pedig, akik az iskola szanatóriumában végzik be a tanévet, ugyanott vizsgázhatnak a kultuszminisztérium által kiküldött bizottság előtt és attól államérvényes bizonyítványt is kapnak. A tanév a többi iskolákkal egyidejűleg kezdődik meg. Fertőző állapotban lévő tanulók egyáltalán nem vétetnek fel. A felvételi kérelmekhez feltétlenül csatolandó olyan orvosi bizonyítvány, amely igazolja, hogy sem a gyermek, sem a családban más valaki fertőző betegségben az utóbbi időben nem szenvedett. Az iskolaszánatórium napi ellátási díja, amelyben minden néven nevezendő költség befoglaltatik: 5 pengő 88 fillér. Ebből az összegből azonban az egyesület központi irodája (Budapest, VIII., Sándor ucca 26. III. 3.) minden méltányos és kelően megindokolt esetben a kérelmezők vagyoni viszonyaihoz mért kedvezményt ad. Ugyanezen iroda minden részletkérdésre postafordultával választ küld.

Megszabadulnak a késedelmi kamattól az adóhátralékosok. Az adóhátralékosok rendkívüli könnyítésben részesülnek még ebben a hónapban: kamatmentesen fizethetik tartozásukat! A pénzügyminisztérium elkészítette a rendelet tervezetét, amely már a jövő héten a 33-as bizottság elé kerül és néhány nap múlva meg is jelenik a hivatalos lapban. Kamatmentes részlettörlesztésre joga lesz minden adóhátralékosnak, aki szeptember végéig akár adóra, akár késedelmi kamatra akkora összeget fizetett, amely megfelel az idei év szeptember végéig esedékes évi adójának. Tehát aki ideai adójának háromnegyed részét befizette, egész hátralékát minden kamattal törlesztheti! Nagy kedvezmény ez, ha meggondoljuk, hogy az adóhátralékosok legnagyobb terhe az elviselhetetlen késedelmi kamattal volt. Hiába fizettek folytonosan, a kamattal emésztette meg a befizetéseket és töket törlesztésre alig jutott valami. A régi hátralékot most már úgy lehet törleszteni, hogy minden felévi hátralékos adót 12 havi részletre osztanak fel, a két évi adónál nagyobb hátralékot pedig harminc hónap alatt kell törleszteni. Akik már eddig is kaptak részletfizetési kedvezményt, minden újabb kérvényezés nélkül, automatikusan megkapják a kamatmentességet. Mivel a rendelet e hó közepén már érvényes lesz, az adóhátralékosoknak két heti idejük van arra, hogy ideai esedékes adójuk háromnegyed részét befizessék az adópénztárba, és ezzel egyszerre mindenkorra megszabaduljanak a horribilis adókésedelmi kamatoktól. Nagy újság van az egyfázisú forgalmiadó rendszerében is: Vargha Imre államtitkár bejelentette, hogy még az év vége előtt életbelépteti a kormány az építőanyagokra, az épülettérre és a vasútiutakra is az egyfázisú forgalmiadót.

Rendelet az országutak veszélyes helyeinek megjelöléséről. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a törvényhatósági utakon meg kell jelölni a közlekedés szempontjából veszélyes helyeket. A Királyi Magyar Automobil Club már állított fel ilyen figyelmeztető táblákat az utvonalakon és a jövőben felállítandókat is a KMAC-tól kell igényelni.

A hivatásos tűzoltók új egyenruházata. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség még ez év tavaszán a hivatásos tűzoltók egyenruháját kis részben megváltoztatta, amelyet jóváhagyással a honvédelmi miniszterhez terjesztett fel, ahonnan jóváhagyva az visszaérkezett s így az új egyenruhát a hivatásos tűzoltóságnál aug. hó 1-től életbe lépett. Az új szabályzat a gyakorlati célnak megfelelő kisebb változásokat hozott, melyek a következők: Az eddigi diszkabát, melyet ugyanis a legtrikább alkalommal használtak, teljesen megszűnik s helyébe a régi zubbonyon eszközöltek annyi változást, hogy a hátrész deréktól lefelé hasítottá van ellátva s azon két gomb van. Az oldalfejtő (tisztelnél röszekes, legénységnek mászóv és balt) szolgálaton kívül megszűnik, a tiszték fekete övet, a legénység barna övet használ a városi cimerezéssel. Az eddigi francia sapka megszűnik s helyette tányérsapka lép életbe, a tisztelnél fekete, a legénységnek sötétkék, úgyhogy a megszokott piros sapkák teljesen eltűnnek. Az új egyenruhát kötelező használatra egy év múlva lép életbe, addig a készletben levő egyenruházati cikkeket felhasználhatók, úgyhogy a változás egyik hivatásos tűzoltóságnál sem okoz semmiféle költséget.

Filléres postacsomagok szállíthatók a postahivatalok után 50% súdjíkedvezményrel. A magyar gyümölcs belföldi értékesítésének előmozdítása érdekében filléres csomagok egyelőre f. évi szeptember hó 1-től október hó végéig, bárkitől bármely belföldi címre küldhető és kizáróan friss gyümölcsöt tartalmaznak. Vegyes tartalom (gyümölcs és más árut is tartalmazó) csomagokat ily díjkedvezmény nem illet meg. A filléres csomagok egyébként úgy a szállítási feltételek, mint a posta felelőssége szempontjából ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a rendes díju belföldi csomagok. Megjegyezzük, hogy szállított és gyümölcsöt legcélszerűbb deszkából, lécből, vagy falemezekből készült ládacsomagokban, vagy rekeszben szállítani.

Sertéspestis elleni védekezés. Nógrád-Hont vármegyék alispánja a törvényhatósági állatorvos bejelentéséből tudomást szerzett arról, hogy a sertéspestis betegség az utóbbi években mind nagyobb károkat okoz, úgy, hogy mintegy hetven község, 1400 udvar van ezzel a betegséggel fertőzve és van község a vármegyében, hol a járvány lezajlása után alig 1—2 sertés maradt meg. Mint-hogy ezen betegség ellen sikeresen csak védőoltással lehet védekezni, de az oltóanyag olyan drága, hogy azt a mai gazdasági viszonyok között a lakosság igénybe nem veheti, szükségesnek tartja a vármegye alispánja azon akciónak minél előbb való bevezetését, melynek során a szükséges oltóanyagot az arra rászoruló husz holdnál kisebb birtokkal rendelkező, vagy birtok nélküli gazdák és gazdasági cselédek sertéseik védőoltása végett díjmentesen kapják. Az oltó állatorvosok kötelezettséget vállaltak, hogy a cél érdekében az oltási díjakat a minimumra redukálják. A költségek redukálása végett az érdekelt községek a fuvar ingyen adják az oltást végző állatorvos rendelkezésére és azonfelül megfelelő segédletről is gondoskodnak.

Vevők Hete. Az Omke rendezésében szeptember 25-től október 1-ig terjedő napokban „Vevők Hete” lesz hazánkban. Résztvehet ebben minden nagy és minden kiskereskedő. A mai válságos helyzet adta ezt az ideát az Omkénak, hogy pezsdülő forgalmat indítson úgy a nagy- mint a kiskereskedelem számára.

SPORT.
SBTC—PBÜSE 2:1 (0:0)
Bíró: Adorján.
Mintegy 1500 főnyi közönség gyűlt össze vasárnap d. u. az SBTC sporttelepén, hogy szemtanúja legyen az SBTC

bemutakozásának. Tömve volt a hatalmas tribün, a tribün mellett és a tulsó oldalon sűrű sorokban helyezkedett el a közönség s még a nézésre alkalmas hegyoldalakra is jutott néhány száz főnyi potyaközönség. S ebbe az impozáns, nem mindennapi keretbe méltóképpen illeszkedett be maga a mérkőzés, amely mindig végig nívós, izgalmas, igazi derbi hangulatu volt. Údítóleg hatott az unalmas nyári szezon után a jó mérkőzésre szomjas futballkedvelő közönség kedélyeire.

A nagy mérkőzést, mintha az égiek is méltányolták volna, mert kellemes, kissé borús, igazi futballidő kedvezett a mérkőzésnek. Az öreg nap a felhők mögé bujt, mintha tudta volna, hogy ma nem lesz szükség rá, ő nélküle is elég meleg lesz... Úgy is volt.

Izgalmas bajnoki hangulat tölti be a levegőt, mikor az előmérkőzés végeztével a tetszetős dresszű zöld-fehérek és fekete-fehérek a pályára lépnek. Udvarias taps fogadja mind a két csapatot. A toronyóra a négyet üti, mikor föllátnak a kezdéshez.

SBTC: Géczi, Szabó—Vágó, Szalai—Takács IV.—Görbicz, Stírbicz—Takács III.—Zsengeller—Petre—Morovnyán.

PBÜSE: Kasztl, Bozó—Berencsei, Tóth—Fekete—Pécsekány, Markovics—Ossik—Herich—Huszár—Manyasz.

A PBÜSE támad s Géczinek már az 1. percben Herich fejese ad munkát. Tapogatózó játék folyik, az SBTC kissé lámpalázal, a PBÜSE biztosabban játszik. A 10. p. Zsengeller lövését kornera menti Kasztl. A 18. p. Petre 18 m.-es szabadrugása okoz Kasztlnak könnyű munkát. Ossik—Markovics akció után az utóbbi jó helyzetből mellé lö. A PBÜSE támadásai veszélyesek, de az SBTC védelme jól működik. A csatársor zavartan játszik. Zsengellernek szokatlan a center poszt. A 23. p. Takács III. szökletti Morovnyánt, kinek veszélyes lapos lövését a kapus kornera védi. Most az SBTC támad sorozatosan s ez meghozza a közönség hangját is. Felhangzik a biztatás: Tempó Stécel! De hiába, a csatárok lövéseit nem kíséri szerencse. Igaz, hogy a PBÜSE védelme is nagyszerűen játszik. A 27. p. Petre közelről mellé lö. Most változatos játék folyik. Sok PBÜSE támadás akad meg leszálláson. A 39. p. Markovics szép beadását Ossik közelről fölé lövi. Izgalmas játékkal, gól nélkül ér véget a félidő.

A II. félidő PBÜSE támadással indul. A 7. p. Herich hagy ki nagy helyzetet. Vágó Markovicsot kornera szereli. A 11. p. Stírbicz üresre játsza magát, de 5 m.-ről a kapus kezébe gurítja a labdát. Nagy helyzet volt! 5 p. múlva Stírbicznek megismétlődik előbbi helyzete, az 5-ösön ép löni akar, mikor az utána futó Berencsei elbuktatja. A bíró habozás nélkül mutat a 11-es pontra. Takács IV. áll neki a labdának. A fütty elhangzik, a közönség néhány pillanatig lélekzet visszafojtva néz, Takács lö, a háló megrándul, bent van az első 1. o. gól a PBÜSE hálójában. 1:0. Felhangzik a diadalordítás, a tribün tombol, a játékosok boldogan csókolgatják egymást. Ettől kezdve egy zugó méhkas az egész pálya. Az SBTC a gól után még lelkesebben játszik és fölénnybe kerül. A 26. p. Markovics veszélyes lapos lövésének védéséért kap tapsot Géczi. A játék kissé erőlyes s ezért több szabadrugás esik mindkét fél ellen. A 34. p. produkálja Kasztl a meccs legszebb védését, amiért nagy tapsot kap. A 40. p. születik meg a 2. gól. Petre szökletti Stírbiczet, ki megfut, a 16-osról lö s lövése a hálóban köt ki. 2:0. Az ölelésből Stírbicznek is kijut a része, a közönség tombol örömeiben. Nem sokáig azonban, mert 1 p. múlva a PBÜSE lö gólt. Hirtelen támadást vezetnek a pálfalvaik, Géczi kifut, Markovics beadását Ossik beteszi. 2:1. Egy korner még a PBÜSE, majd az SBTC ellen s vége az első bajnoki mérkőzésnek. Kornerarány 3:2 az SBTC javára.

Az eredmény igazságos. A fiatalokból álló SBTC-t, amely már kiváló játékerőt képviselt, a lelkesedés némi fölényhez és megérdemelt győzelemhez juttatta. A mezőny legjobb csapatrésze az SBTC halvesora volt, ahol mind a három half nagyszerűen játszott. Kellemes meglepetés volt Szalai jó játéka. Takács IV. a megszokott kemény fejű, biztos lábú volt, ugyszintén a szerelni nagyszerűen tudó Görbicz is. A védelem is feladata magaslatán állott Szabóval az élen, ki mellett Vágó is derekasan megállta a helyét. A csatársor csak a II. félidőben tért magához. Hiányzik még a rutin. Takács III. nem volt a megszokott, ugyszintén Petre sem az utolsó 20 p. kivételével. Zsengeller nem tudta irányítani a támadó sort. Stírbicz veszélyes volt, kár, hogy sokat idegeskedett. Morovnyán volt a legjobb, ki szélen is és középen is szívósnak és technikásnak mutatkozott.

PBÜSE-ben jó volt a védelem, melyen sok SBTC támadás szenvedett hajótörést. A halvesorban legjobb volt Tóth, a csatársorban Herich és Manyasz. Markovicsnak sok szép és veszélyes beadása volt.

A bíró jól vezette a mérkőzést.

PTK—SSE 4:2 (3:0)

Sejtelmünk ime valóra vált! A meginduló bajnoki szezon első fordulóján mindjárt pontot veszített a SSE elég súlyos veresége révén. Az eredmény nem tulságosan meglepő, a folyton rosszabbodó SSE-től győzelmet nem igen vártunk, legelőbb kisebb gólarányú vereséget. Míg az utóbbi időben főleg a csatársor és a fedezisor szembetűnő rosszabbodását figyelhettük meg, most már a sziklaszilárdnak hitt SSE védelem is csődöt mondott s a PTK-tól elszenvedett vereség főleg a közvetlen védelem hihetetlen rossz játékának köszönhető.

Noha az ugynevezett nagy csapatok ugyszólván mind gyengén szerepeltek, így a bajnok DVTK csak 3:3-as döntetlent tudott saját pályáján kicsikarni, a PBÜSE vereséget szenvedett, az MVSC kénytelen volt térdet hajtani az újonc MAK előtt stb., mindez nem lehet mentesség a SSE-re nézve, mert a SSE-től a közönség nem ilyen bajnoki rajtot várt el, annak ellenére, hogy az utóbbi időben mindjobban visszaeső formát áruzt el. Magunk is abban a hitben voltunk, hogy az első bajnoki mérkőzésre a SSE összeszedi magát és formahanyatlását lelkesedéssel, igyekezettel feltétlen győzni akarással fogja pótolni, de ezuttal is csalódnunk kellett. Bajnoki idényt így elkezdni egy olyan sportmultu csapatnak mint a SSE igen szomorú dolog s úgy hisszük közel járunk a valósághoz, ha azt állítjuk, hogy ebben a szezonban a bajnoki tabellán a SSE igen-igen gyenge helyezést fog elérni.

Helyi derbi. Az SBTC vasárnapi szereplése után érthető nagy várakozás és izgalom előzi meg a holnapi SSE—SBTC mérkőzést. A két ősi rivális ismét bajnoki pontokért csap össze egymással. A SSE győzelme a valószínűbb, már csak azért is, mert otthonában lesz a meccs, de nincs kizárva, hogy az SBTC ismét egy meglepetést csinál.

A PBÜSE a szintén pontot veszített DVTK-val játszik itthon nagyjelentőségű mérkőzést.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:		
10 Sz. 11 V.	14 Sz. 15 Cs.	17 Sz. 18 V.
BEN-HUR Levis Wallace regénye 2 részben, 12 felv.	16 éven felülieknek. Páris Fantomja. Kiegészítésül: Vigjáték. Híradó.	Jön! Jön! Önagysága ki-menője.
Kezdete: szerdán, csütörtökön és szombaton este 8, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órákor.		